

JEDNA Z PRVÝCH

Anna Majdánová (1940) žije v Ivanke pri Nitre už 65 rokov. Oslovila som ju so zámerom viesť *oral history*. Poskladať z čriepok spomienok jednotlivých pamätníkov obraz doby minulej v Ivanke pri Nitre. Je to metóda, pri ktorej idú fakty do úzadia, dôležitejšie je osobné prežívanie a interpretácia prežitého života. Tomu zodpovedá aj literárny štýl, ktorý autenticky zachytáva spôsob vyjadrovania Anny Majdánovej. Rozpráva o tom, ako sa z nej stala rušňovodička. V roku 1969 zložila skúšky na lokotraktor a odvtedy pracovala v Poľnohospodárskom nákupnom stredisku alebo – ľudovo povedané – v sile v Ivanke pri Nitre. Tým sa radí medzi prvé rušňovodičky v Československu. A ako si na to spomína?

„Na sile aj v čistiarni som robila. Bola som také dievča pre všetko. Ráno prišiel nákladný vlak, vytlačili nám vagóny pri bránu sila a ja som ich spojila s lokotraktorom a stiahla som si ich na násyp v sile, chlapi vyložili a prázdne sa vytlačili na stanicu v Ivanke. Ten rušeň som volala kačička. Bola to malá lokomotíva, a preto sme ju tak začali volať. Aj som sa smiala, keď som došla do Trnavy na skúšky, pravda, tam bola tá komisia a jeden pán, ten bol do mňa vtedy celý blázon, bola som ešte mladá, a on mi hovorí: ‚Aničenka moja drahá a na akej mašine to chodíš?‘ No panebože, potom som sa zasmiala a hovorím, ja neviem pán predseda poroty, ale my ju voláme kačička a je to šesťmotorový diesel a už potom som začala o tom rozprávať. Zostal zarazený, no nakoniec sa všetci rehotali, že kačička.“

Ako sa dostala k tejto profesii

„Za somarinu. Chalanov za posunovačov volali a vedúci železnice hovorí, že ale jedného lokotraktoristu potrebujeme. Ale ktorý Boh to bude robiť? Chlapi darební. Tak hovorím, že to skúsím. Keď sme išli na skúšky, musela som ísť prvá a chalani za mnou, za môj chrbát sa schovávali. A hovorím, akí ste? Oni to tak brali, že predseda poroty, ten je do teba zbláznený, keď sa na neho pozrieš, tak aj zabudne, že má skúšať i ostatných.“

Náročná práca

„No, bolo to zodpovedné. Keby ste išli od stanice do sila, tak tam sú také dosť prudké zákruty. Raz som nebola doma, išla som na dovolenku, a chalani tam vykoľajili vagón, celý vagón pšenice vysypali do jarku. Nevybral zákrutu alebo ktorého hroma porobil. Bol to starý

posunovač, ktorý voľakedy robil ešte na stanici v Nitre a potom odtiaľ odišiel, že tu to má bližšie, že tu býva, naskočil vtedy, zobrali ho a vykoľajil tie vagóny. A to bolo, ježiš, potom roboty, to sme museli zbierať z tej zeliny, vyberať, každý nadával, však na čo si tam išiel, mal si počkať. Lenže keby nebol ten vagón vyložený, tak platíme penále za nevyloženie.“

Ako dlho tam pracovala

„Do 1980, potom som odišla do Mieru, lebo ma našťval vedúci. Mala som operované oko. Vedúci ma volal, že ma potrebujú, lebo bol výkup, a vtedy družstevníci vozili obilie do sila, a tak prišiel sem, Anči poď, však nebudeš v prachu robiť, pôjdeš na vrátnicu, pri váhu. Tuším dva dni ma tam nechal robiť, nakoniec ma poslal dnu, k čističkám, a ten jačmenný prach mne do toho operovaného oka, rezalo ma, napuchlo mi, celé krvavé, bolo mi to treba? Doktorka ma sprdla. No ale keď ma oblbol vedúci, aby som prišla, že ma potrebuje, lebo to bol výkup? A to boli vtedy ozaj návaly, vlečky s traktormi stávali pri kostole smerom do sila a z Mojmiroviec dolu kopcom, takže sme mali denne okolo tých 250 až 300 vlečiek, čo sme preberali. Človek bol z toho ozaj zmordovaný. Ten prach a to všetko ma vykalilo, tak som sa našťvala a dala výpoveď, potom sme ešte raz doniesli rybaciú múčku z Číny.“

Rybacia múčka

„Dávala sa do zmesiek, ktoré sa vyrábali tam pri vode, ako sa cez ten most prejde, v tom mlyne na Hornej ulici, tam sa miešali krmné zmesky pre domáce hospodárske zvieratá. A táto rybina sa dávala do toho. A viete čo? To boli metrové vrecia, dlhé. Vedúci bol na mňa nasratý, tak mi povedal, že pritiahni vagóny a vyložte ich. A kto bude vykladať? No ty a ešte jedna žena, Fialová. To boli metrové vrecia a my dve baby sme to mali vyložiť. Bolo tam 250 vriec. No ja vám toto robiť nebudem. Veď žena môže najviac 30 kíl dvíhať proti sebe, a keď aj sú dve, tak aj tak 40 kíl zostane. A keby to bolo jedno vreco, dve, nepoviem, ale keď 250 vriec treba vytiahnuť, to dá zabrať.“

Koľko vážilo jedno vreco?

„Meter. Veď hovorím. Sto kíl. A dve ženy, mladé, mala som tridsať rokov, ale teda, čo je veľa, to je veľa. Tak som mu povedala, že nie, že nejdem to robiť, a on mi povedal, že ty šubra. No ja som sa nasrala, vtedy som sa ešte robila, že som fajn, tak som mu takú jednu vylepila, že mu až klobúk vyletel. No lenže, viete ako je to. Dajte facku predstavenému. Darmo človek plúje na povalu, ono to spadne na neho. Takže potom sa na mne veľmi vozil, že teda som toto spravila, no a potom sa to už nedalo. Po 14 rokoch som nastúpila do Mieru, kde som robila do dôchodku.“

Text a foto: -bb-, archív A. Majdánovej